

IZHAJA VSAK DAN

Red ob nedeljah in praznikih ob 5., ob ponedeljkih ob 9. zjutraj. Pesmične števe, se prodajajo po 3 nvč. (6 stot.) v mnogih tobakarnah v Trstu in okolici, Gorici, Kranju, St. Petru, Postojni, Sežani, Nabrežini, Sv. Luciji, Tolminu, Ajdovščini, Dornbergu itd. Zastarele števe, po 5 nvč. (10 stot.)

OGLASI SE RAČUNAJO NA MILIMETRE v širokosti 1 kolone. CENE: Trgovinski in obrtni oglasi po 8 st. mm. smrtne, zahvale, poslanice, oglasi denarnih zavodov po 20 st. mm. Za oglase v tekstu lista do 5 vrst 20 K, vsaka nadaljnja vrsta K 2. Mali oglasi po 4 stot. beseda, najmanj pa 40 stot. Oglase sprejema Inzeratni oddelek uprave „Edinosti“. — Plačuje se izključno le upravi „Edinosti“. Plačljivo in tožljivo v Trstu.

EDINOST

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

„V edinosti je moč!“

NAROČNINA ZNAŠA

za celo leto 24 K, pol leta 12 K, 3 mesece 6 K; na naročbe brez dopolne naročnine, se uprava ne ozira. Naročnina na nedeljsko izdajo „EDINOSTI“ stane: za celo leto Kron 5-20, za pol leta Kron 2-60.

Vsi dopisi naj se pošiljajo na uredništvo lista. Nefrankovana pisma se ne sprejemajo in rokopi si ne vračajo. Naročnino, oglašje in reklamacije je pošiljati na upravo lista. UREDNIŠTVO: ulica Giorgio Galatti 20 (Narodni dom).

Izdajatelj in odgovorni urednik ŠTEFAN GODINA. Lastnik konsorcijski lista „Edinost“. — Natisnila Tiskarna „Edinost“, vpisana zadruga z omejenim poročstvom v Trstu, ulica Giorgio Galatti šte. 20.

Poštno-hranilnični račun šte. 841-652. TELFFON št. 11-57

DRŽAVNI ZBOR

(Izvirno telefonično poročilo.)

DUNAJ 8. V današnji državnozbornski seji se je nadaljevala proračunska debata. Govorniki so se večinoma pečali s programničnim govorom min. predsednika grofa Stürgkha.

V imenu češkega enotnega kluba je govoril posl. dr. Körner, ki je s svojimi bistrimi in ostrimi izjavami pripravil celo justičnega ministra dr. Hochenburgerja do mejklicev.

Za njim je govoril v imenu krščanskih socialcev posl. Fuchs, ki je pozdravljal izjavo ministrskega predsednika v zadevi objektivnosti v upravi, in izjavil, da bodo krščanski socialci vedno delovali za parlamentarizem, za delazmožnost parlamenta ter za zadovoljitev državnih in ljudskih potreb, da pa ne bodo svoje delavnosti razvijali v obliki pogodbe z vlado ali z drugimi strankami, temveč da bodo vedno vodili politiko proste roke.

V imenu Jugoslovancev je govoril posl. Vukotić, ki je opozarjal vlado na njene dolžnosti napram Dalmaciji. Ta dežela, ki ima vse naravne prednosti, je vsled zanemarjanja po poklicanih faktorjih popolnoma obubožala. (Pritrjevanje!)

Po dolgih letih je ministrski predsednik baron Beck pred petimi leti napovedal posebno akcijo za povzdigo Dalmacije, toda slavnostnim besedam niso sledila dejanja, storila se ni nič, in danes se cela dežela upravičeno boji, da Avstrija žrtvuje celo njeno živlensko vprašanje, dalmatinske železnice, ogrskim interesom. Dalmatinske železnice so skrajno ogrožene.

Zdi se, da ne pomaga prav nič protest dalmatinskih poslancev in prav tako tudi nič protest cele zbornice.

Govornik opozarja vlado nato, da cesar in prestolonaslednik zahtevata, da se ostala Avstrija zveže potom železnice z Dalmacijo, in če se vlada ne ozira na zahteve poslancev, naj se ozira vsaj na najvišje faktorje v državi.

V nadaljnjem se je govornik bavil z razmerami v Boki kotorski, ki je gospodarsko in kulturno tako zanemarljiva, da ne bi verjel nihče, da ta predel pripada močnim avstrijski državi. Namesto da bi se gradile ceste, vodovodi in druge take naprave ter bi se skrbelo za gospodarsko slabe, se skrbi za policijo. Gospodarsko se to ljudstvo zanemarlja, politično pa sumnjivi.

Treba je, da se krene na drugo pot, kajti le tako si bo pridobila vlada zaupanje Hrvatov in Srbov. (Živahno odobravanje!)

Nato se je prekinila razprava o proračunu in nadaljevala debata o Habermannovem nujnem predlogu.

Na koncu se je posl. dr. Rybář pozval zbornico k protestu proti italijanskim grozodejstvom v Tripolisu ter od mnogostevilnega poslušalstva žel za svoja temperamentna izvajanja splošno pritrdjevanje in odobravanje. — Celo zbornični predsednik, ki je znan kot prijatelj Italijanov, je moral končno izreči najtežjo obsodbo nad italijanskim počenjanjem v Tripolitaniji.

O istem predmetu je vložil poslanec

Breiter interpelacijo na vlado, v kateri zahteva od ministrskega predsednika, da naj opozori zunanjega ministra na dolžnost, da protestira pri italijanski vladi proti ekscesom italijanske soldateske v Tripolisu.

Železničarsko gibanje.

Včerajšne naše dunajsko poročilo glede železničarskega gibanja moramo popraviti v toliko, da je društvo jugoslovanskih železniških uradnikov pri posvetovanjih v koalicijski železničarjev zastopal njen predsednik g. Črnigolj.

DUNAJ 8. (Izv.) Železničarsko vprašanje stoji prav ugodno in se je nadejati, da bo cela zadeva rešena brez boja v smislu železničarskih zahtev.

Poslovni red zbornice.

DUNAJ 8. V današnji seji odseka za zbornični poslovnik je bilo sklenjeno, da se sedaj veljavni poslovni red podaljša še za eno leto.

Italijanska grozodejstva v Tripolisu.

Vprašanje posl. dr. Rybářa na zborničnega predsednika.

(Izvirno.)

DUNAJ 8. Na koncu današnje zbornične seje je posl. dr. Rybář ob mnogoštevilnem poslušalstvu podal vprašanje na zborničnega predsednika v zadevi znanih dogodkov v Tripolisu.

Posl. dr. Rybář je izjavil: Parlamentarna navada je, da se pri izrednih žalostnih slučajih, ki zadenejo tuje države, izreka sožalje ali obžalovanje ali ogorčenje. Tudi naš parlament je večkrat storil to, in po mojem mnenju je zopet prilika, ali pravzaprav njegova dolžnost, da izreče svoje ogorčenje nad dogodki v Tripolisu, ki razburjajo tudi našo javnost.

Avstrijski in tudi zunanji časopisi so poročali, kako so Italijani masakrirali v Tripolisu onemogle starce, žene in otroke. Italijanski listi sicer proglašajo te vesti za laž, vendar pa so končno priznali tudi italijanski listi, da se postopa proti takozvanim upornikom strogo in odločno. Med tem pa so poročevalci treh velikih Italij prijaznih listov, ki poznajo dobro te dogodke, ker so jih sami opazovali, ki so sami opazovali ta grozodejstva, izjavili, da je stvar resnična.

Če bi se reklo, da nimamo pravice vtiikati se v dogodka tujih držav, opozarjam nato, da je Italija sama vzpostavila princip, da nima samo pravice vmešavati se v dogodka tujih držav, temveč celo zasedati celo provincijo tuje države v imenu civilizacije in humanitete!

Po tem principu je šla Italija v Tripolis. (Smeh!) Toda nikakor ne pritrdjem temu, da bi Italija imela pravico vdirati v tuje provincije kot braniteljica kulture in civilizacije, češ ker so te provincije zanemarjene, ona Italija, ki po spravevalu nje same tako zelo zanemarlja svoje lastne provincije, kakor na primer Kalabrijo in Sicilijo.

Če pa Italijani porabljajo ta princip

sami za sebe, imajo tudi drugi pravico, da v imenu kulture in civilizacije protestirajo proti njihovim dejanjem.

Toda našli so se italijanski korespondenti na Dunaju in njimji vred tudi predsednik italijanske časnikarske zveze Barzilai, ki so sestavili celo posebno resolucijo proti temu, da naše časopise piše proti Italijanom. To je izzivanje, radi katerega je treba posebne interpelacije na našo vlado, to zahteva odločno odgovora. (Živahno pritrdjevanje!) in to tembolj, ker bi bila naša država dolžna to storiti že takoj ko Italija ni smatrala za potrebno, obvestiti je o svoji tripolitanski ekspediciji, je pa namesto tega to le odobraval in to preziranje proglasila za prijateljski čin. (Veselosť!)

Ce tu niso ogorčeni nad nečloveškim masakriranjem v Tripolisu, je tembolj poklicana demokratična, svobodno izvoljena zbornica, da dvigne svoj glas v imenu civilizacije in humanitete! (Ziv. odobravanje!)

Vprašam torej predsednika: ali smatra za potrebno, da v imenu zbornice javno izreče ogorčenje nad grozodejstvi, ki jih je zakrivila italijanska soldateska v Tripolisu nad onemoglimi starci, ženami in otroci! (Živahno odobravanje!)

Predsednik je odgovoril, da nima avtentičnih poročil iz Tripolisa, da pa je treba, če so ta grozodejstva resnična, izreči nad njimi najgloblje obžalovanje.

Gosposka zbornica.

DUNAJ 8. (Kor.) — Predsednik knez Windischgrätz otvori sejo ob 1/4 4 pop. Po prečitaniu dopisov se oglasi k besedi ministrski predsednik grof Stürgkh, da predstavi novi kabinet.

Ministrski predsednik je poudarjal, da upošteva visoki pomen gosposke zbornice, kateri bo vlada vedno priznavala pripadajoči ji vpliv.

V nadaljnjem je omenjal brambne reforme, ki je potrebna, da se oborožena sila države vzdrži v vsakem slučaju na višini svoje slave in storilne sposobnosti. Da pa je to mogoče, je treba državi cvetočega narodnega gospodarstva, kateremu bo vlada posvečala vso svojo pozornost.

Poudarjal je nadalje več točk iz prestolnega govora ter izjavil, da bo vlada morala odpreti nove vire dohodkov, obenem pa tudi priskočiti na pomoč deželam s povišanimi nakazili. Glede izdatkov bo velikih težav.

Omenjal je delovanje komisije za pospeševanje upravne reforme, poudarjal nujno potrebo reforme gospodarskih državnih obratov in zagotavljal, da se bo s posebno vmeno nadaljevala reorganizacija državnih železnic.

Vlada pozdravlja izvolitev posebnega draginskega odseka v gospodski zbornici, poskrbela bo zato, da se državnim uslužbencem, ki so izmed vseh stanov najbolj prizadeti po draginji, izboljša gmetni položaj pravično in kolikor le dopuščajo finančna sredstva. Poudarjal je pa, da ne more odobrati želj drž. uslužbencev, ki se kažejo tupatam, in da vlada ne more gojiti simpatij za ukrepe, ki bi ostalo prebivalstvo, ki mora končno nositi stroške, preveč obtežili.

Vendar pa bo vlada v posameznih slučajih v dovoljenih mejah storila, kar bo smatrala za pravo. Skrbela bo zato, da ne bo trpel priznani smisel za zakonitost in varovanje iz posebnih službenih in zvestobnih

k produ, — je prekinil sam sebi govor in je takoj obrnil konja v ono smer — „šum valov nam bo v tej temi voditelj do prostora, kjer nas čakajo.“

Molče sta sedaj jahala, kolikor sta mogla konja teči, kakih dva tisoč korakov daleč ob bregu potoka, katerega valovi so, zadevajoč ob kamenje, skale, v hitrem toku šumeli kakor bi se precejšnja reka podila čez to planjavo. Naenkrat je planjava nehala, prav za prav razsežna kotlina, strme, z borovci poraščene gore so se stekale v krogu, skozi katere sredino si je potok v stoletjih izdolbel svoje korito; in tu bi clovek mislil, da se mora potnik obrniti, če noče zaupati svojega življenja valovom potoka, da skače z njimi po kamenju od skale do skale.

Tukaj sta se vstavila jezdeca in Radić je takoj skočil s konja. Tomašević pa se je, na pol že privzdignjen v sedlu, začel naenkrat obotavljati.

Ne zapravljaj časa! — ga je kratko opomnil Radić. Molče je razskočil sedaj tudi Tomašević. In sedaj ne bodi občutljiv, Tomašević, če si zmoeš obutev, — je govoril Radić; stopilviš na rob brega. Tvoj konj bo po polzkih skalah veliko težje stopal nego ti; toda z nama mora, da ne postane ponlem okoli begajočih volkov.

razmer izvirajočih dolžnosti avstrijskega uradništva, temveč da se še bolj utrdi.

Vlada, ki ne bi vodila drž. uprave strogo nepristransko in zakonito in odločno stvarno, bi gotovo ne smela pričakovati sodelovanja gosposke zbornice.

V tem smislu hoče delovati vlada in če se ji tudi takoj ne posreči odločilen obrat na boljše, vendar bo, v polni zavesti o važnosti češko-nemške sprave, storila vse, da zavlada v državi narodnostni mir. Za to delovanje prosi podpore gospodske zbornice.

Zbornica je sprejela programni govor ministrskega predsednika z živahnim odobravanjem.

Politični položaj.

(Izvirno.)

DUNAJ 8. Zbornica je stala danes pod vtisom vesti iz Budimpešte. Tamkajšnja poročila zatrjujejo, da se je poravnal spor med opozicijo in vlado. Obstrukcija je prenehala in obrambna reforma bo napredovala. Razpravljalo se bo o brambni reformi le dva dni v tednu, a vendar je gotovo, da pride v doglednem času do rešitve.

S tem pa je to vprašanje postalo aktivno tudi za avstrijsko zbornico in situacija se je vsled tega znatno izpremenila.

Po novem letu mora torej priti brambna reforma tudi v avstrijskem parlamentu na dnevni red, a za ta predlog je treba dvotretjinske večine. To pa tudi sili vlado, da se z vso energijo poprime konsolidacijske akcije, ki pa je tem težavnejša, ker se je z ozirom na izpremembo položaja, nastalega vsled aktuelnosti brambne reforme, znatno ojačala pozicija parlamenta.

Zbornica, kateri se je bilo do danes treba bati \$ 14, je gotova, da jo sedaj vlada nujno potrebuje, in treba je vladi hudega, trdega dela, da si sestavi za brambno predlogo potrebno večino.

Mnogi politiki so mnenja, da bi bila potrebna tu parlamentarna koalicijska, katere pa bi se mogla sestaviti le tedaj, ako bi vlada parlamentarizirala kabinet. Toda danes tla za to še niso pripravljena.

Do božiča bo vlada eksperimentirala z večinami od slučaja do slučaja, skušala bo pa ob enem pridobiti novo podlago za novo stalno večino. Z novim letom se začno za vlado težki časi.

Govorilo se je v zbornici celo o tem, da bi se izvršila rekonstrukcija še pred Božičem in sicer tako, da bi Poljaki dobili še enega zastopnika v kabinetu, namreč finančnega ministra.

Hrvatsko-slovenski klub in situacija.

(Izvirno.)

DUNAJ 8. Hrvatsko-slovenski klub je imel danes dopoludne plenarno sejo, v kateri je poročal predsednik dr. Sustersič o svoji včerajšnji konferenci z ministrskim predsednikom. V večurni debati, ki je bila mestoma jako burna, se je stavljal tudi predlog, da naj klub stopi takoj v najstrožjo opozicijo.

Sklepanje o tem predlogu je bilo odloženo.

Proti slovenščini pri sodiščih.

(Izvirno.)

DUNAJ 8. Včeraj se je vršila pred okrajnim sodiščem v Pliberku na Koroškem razprava, pri kateri ste bili obe stranski

In že je vzdignil nogo, hoteč stopiti v potok, ko je Tomašević molče položil svojo roko na njegovo ramo.

„Kaj je?“ se je obrnil Radić.

„Čuj, Radić!“ je rekel Tomašević, „da bo vse dogovorjeno med nama, kajti še en korak, in že ne bo nobenega povratka več.“

Radić se je umaknil par korakov od brega in je vlekkel Tomaševića za seboj.

„Ti misliš na povratek? Dobro!“ je dejal brezbrizno, „jaz nimam ničesar proti temu! Že prej si vprašal usodo, ali naj se vrneš, ali naj koraka naprej po začetem potu — čemu vse to? Od kod ta nestalnost, ko je vse že tako daleč dospelo? Mari misliš, da ti, če odstopiš, ogrski kralj Matijaž Korvin odpusti, da si ga speljal tako daleč, da je odposlal posebnega poslanca na končni dogovor s teboj? Ali ne bo mislil, da si norce bril iz njega, in ali dopusti potem, da ti sedeš na prestol Bosne?“

Malo mi je na tem ležeče, kaj bo ugajalo kralju Ogrske in kaj ne, — je odgovoril Tomašević ponosno, „on si sicer lasti pravico pokroviteljstva nad bosanskimi kralji, toda nima niti volje niti moči, da bi branil to pokroviteljstvo; samo duševna slabost bosanskih kraljev je dala povoda tej predrznosti kraljev Ogrske.“

(Pride še.)

PODLISTEK.

Jug.

Hrvatski roman. Spisal Prokop Obokoloušek. Poslovenil H. V.

„Kaj ti je?“ se je čudil vojvoda, „zakaj nisi dogovoril? Jaz še do sedaj ne razumem, kdo naj bi to bil?“

Tomašević si je z dlanjo obrisal obraz. „Ah tako!“ je rekel žalostno, „mari nisi videl, da se je pokoril mojemu ukazazu samo radi tega, ker mu je kralj ukazal? Šel je sicer s perjaniki, toda uporno kakor renčec pes, ki nerad zapušta sled svojega gospoda. Ilija je oni, prvi izmed perjanikov.“

„Ha ta!“ je vskipel Radić v jezi, „naj še on pogine, ta stari pes!“

„Kaj ne, vojvoda,“ je odgovoril Tomašević, „da bi potem vsak vedel, da je nemogoče, da bi oba v isti dobi umrla naravne smrti?“

„Eh!“ se je vstavil Radić, pomikajoč kalpak s čela v tilnik in na vse strani, „resnično bi to bilo — mora se ga torej pitati z medom in mu laskati kakor otroku v materinem naročju, temu psu, da ne bo grizel. Toda zadnji ogel je že vgasnil in tema je, da ne vidim niti koraka pred seboj.“

slovenski. Eno stranko je zastopal konciplent dr. Gosak, ki se je med razpravo nekaj informiral pri svoji stranki in slovenskem jeziku. Sodnik mu je kratkoma prepovedal govoriti s stranko in izjavil, da mora zato še-le on dati dovoljenje. Sploh pa je prepovedano pred sodiščem govoriti slovensko. Dr. Gosak si je to vmešavanje sodnika v njegove zadeve odločno prepovedal, vsled česar mu je dal sodnik ukor in dal ta ukor tudi protokolirati.

Danes se je ta stvar zaznala tudi v parlamentu ter vzbudila med poslanci, zlasti pa med jugoslovani veliko ogorčenje. — Poslanec dr. Ravnihar je takoj vložil v tej zadevi interpelacijo, ki so jo podpisali napredni jugoslovanski poslanci in Čehi.

Interpelacija osvetljuje zares čudne razmere na Koroškem. Pri pliberškem sodišču, sodišču za popolnoma slovenski okraj, so trije sodniki, od katerih pa zna samo eden napol slovensko. — Interpelacija je izzvala v slovenskih krogih splošno pozornost.

Reorganizacija državnih železnic.

(Izvirno.)

DUNAJ 8. Pododsek državnega železniškega sveta je imel včeraj sejo, v kateri se je vršilo posvetovanje o reorganizaciji uprave državnih železnic.

Član pododseka, posl. P o v š e je predlagal, da se vsaj polzkušno ustanovi prometno ravnanje v Ljubljani.

Novi predsednik ogrske zbornice.

BUDIMPEŠTA 8. Predsednikom ogrske zbornice je bil izvoljen dosedanj podpredsednik Naday.

London 8. Balfour je odstopil od vodstva opozicijskih strank.

Lizbona 8. Predsednik d' Arriaga je vsprejel demisijo ministerstva.

Italijansko - turška vojna.

Mobilizacija v Italiji.

CURIH 8. Glasom nekega poročila „Neue Zürcher Zeitung“ so bili vsi italijanski alpski polki postavljeni brez drugega na vojno stanje. Več polkov je bilo prestavljenih na avstrijsko mejo. Vsi rezervni in domobranski častniki so poklicani na štiritedske orožne vaje na avstrijsko mejo. Vse pod orožje poklicane se je posebej naprosilo, naj niti časopisju, niti sploh javnosti ničesar ne naznanijo, da so poklicani pod orožje.

RIM 8. Listi, ki so navadno dobro poučeni o vojaških stvareh, javljajo, da je italijanski generalni štab sklenil poklicati pod orožje letnika 1886 in 1887. Za Tripolis je določenih 100.000 mož. Število padlih v zadnjih bojih je mnogo večje, nego se to uradno priznava. Stališče generala Caneve je omajeno. V državnih ladjedelnih se dela z mrzličavo naglico, da bi končali v delu nahajajoča se nova križarja „Marsalla“ in „Nino Bilo“.

Zopet italijanski poraz.

CARIGRAD 8. Italijanske čete, ki so se izkrcale pri Tobunku, so pri El Farunu natele na Turke in dobrovolje. Italijani so izgubili 200 mrtvih in ranjenih, Turki so imeli 19 mrtvih in 50 ranjenih. Šeik mohamedanski Somalov je upadel v italijansko kolonijo Eritrejo, kjer je požgal več vasi, ter prizidal Italijanom velike škode.

Še o italijanskih grozodejstvih.

LONDON 8. Listi objavljajo daljne posameznosti o italijanskih grozodejstvih. Tako piše neki angleški častnik v „Westminster-Gazette“: Dne 28. oktobra je neka arabska četa predrila italijansko črto pri Bu Meliani

ter se zabarikadirala v neki hiši. Potem so izvesili belo zastavo, ter se udali. Ko so bili razoroženi, so jih Italijani poklali. Avstrijski raziskovalec Altbauer se je nastanil v arabskem predmestju. Ko so se približali Italijani je prišel s svojim arabskim hišnim gospodarjem v mesto. Včeraj se je Altbauer vrnil v svojo hišo, ter našel tam umorjenega svojega arabskega slugo, nedolžnega 80-letnega starčka.

Protestna nota porte proti aneksiji.

CARIGRAD 8. V protestni noti, katero je porta radi aneksije Tripolisa naslovila na velesile, porta izjavlja, da smatra aneksijo za neveljavno, ter brez vsakega pomena, toliko s stališča prava, kolikor s stališča dejanskih razmer, ker je ista v nasprotju z elementarnimi temelji mednarodnega prava. Turčija in Italija se nahajata še v polnem vojnem stanju. Porta namerava svoje nezastarele in neododajne suverene pravice nad obema pokrajinama ohraniti in braniti z orožjem v roki. — Naznanilo Italije velesilam, glede aneksije Tripolitanske in Cirenejske, znači formalno dvojni kršenje pogodb in obvez, katere je Italija prevzela napram velesilam in Turčiji, namreč kršenje berlinskega in pariškega dogovora glede teritorialne integritete Turčije.

Krvavi protitalijanski izgredi v Tunisu.

RIM 8. V Tunisu je prišlo do krvavih izgredov proti Italijanom. Mrtvih je bilo 20 Italijanov.

Položaj v Tripolisu.

RIM 7. „Agenzia Stefani“ javlja pod 6. t. m. iz Tripolisa: Včerajšnji napad sovražnika ni imel nikakih daljnih posledic. Ker so prišla ojačenja, so se Italijani vrgli z veliko hitrostjo na utrdbo Hamidie ter jo vzeli. Turki in Arabci so poskusili protinapad, ki je pa ponesrečil. Ko je nastopila noč, se je sovražnik povsod umaknil v velikem neredu in z velikimi izgubami. Glasom poročil italijanskih ogleduhov so arabski glavari pred Tripolisom imeli posvetovanje, na katerem so sklenili, izjaviti turškemu poveljniku, da so na poziv Turkov na sveto vojno prišli sem, a da so jih Turki pustili same nasproti Italijanom, tako, da je uspeh z ostal za pričakovanjem in tudi za bodočnost ni pričakovati zboljšanja. Kljub temu so pripravljeni za nov boj, ako se hočejo tudi Turki bojevati v prvih vrstah. A treba se hitro odločiti za napad na italijanske postojanke, ker je sicer odložitev boja neizogibna. Neki turški častnik je napram Arabcem baje izjavil, da je, ker je Turška vlada pustila na cedilu iste v Tripolitani, izgubil vsako nado na možnost daljnjega odpora.

Javen shod političnega društva „Edinost“.

(Konec.)

Nato je govoril predsednik političnega društva „Edinosti“, deželni poslanec in mestni svetovalec g. dr. Wilfan. Skliceval se je na svoje že na lanskem občnem zboru povdarjano mnenje, da ni naloga poročevalca, da bi pobrobno razlagal občinsko politiko po vseh njenih panogah, da bi razlagal, kaj in kako se je delalo, kaj bi se moralo storiti in kaj se je doseglo, saj naše ljudstvo redno čita „Edinost“ pa tudi „Piccolo“. Saj je naravnost razveseljivo, da ima tudi tu na shodu skoraj vsak zborovalec v rokah svoj list; zato pa je našemu ljudstvu javno delovanje in občini itak znano, saj zasleduje dogodke od dneva do dneva, a zato pa tudi ni treba, da bi poročevalec navajal podrobnosti.

Naloga poročevalčeva je, da poda širšemu našemu občinstvu nekaj vodilnih misli, po katerih bi bilo treba uravnati našo po-

poročiti, dokler ne bo imel stalne službe. Prihaja se mu ponuja. Knez in vladar te pokrajine pride in tega poprosi Adam za kako malo službo. Vaščani in občinski odborniki so se že pripravljali za vsprejem kneza; ali ta ni prišel, ker je bil poklican nujno v Kolon. Knežinja pa, ki je hotela iznenaditi svojega soproga, pride v vas in ta čuje, da se je nekdo drugi izdal za kneza. Bil je to namreč mladi častnik Stanislav, ki se je zaradi denarnih zadreg obrnil na svojega strica barona Wepsa. Weps pa si povsod izposoja denar in tudi prihod knežev izrablja, ker mu mora občina položiti kavicjo. Ko Weps in Stanislav slišita, da kneza ne bo, dogovorita se in Stanislav nastopa kakor knez. Krista pa, ki je hotela na vsak način pridobiti kneza za protektorja Adama, je bila s Stanislavom v paviljonu. To je uvod vsej komediji, ki se potem razpleta v komične situacije. Adam se zaljubi v knežino Marijo, ker misli, da je preprosto, kmečko dekle. Dvor zahteva, da mora poročiti ono dekle, s katerim je bil v paviljonu; to je pa Adama ljubica. Stara baronica Adelaida je zaljubljena v mladega Stanislava in bi se na vso silo hotela poročiti z njim, toda konečno se vendar zadovolji s starim Wepsom. Adam postane kneževski menažerijski nadzornik in se konečno poroči s svojo Kristo. Okoli te skice se vrste mnoge komične situacije in osebe. Izlasti pa sta 2 prekrasna tipa profesorja izpraševalne komisije.

„Ptičar“ najde gotovo tudi pri nas hvalno občinstvo, kakor povsod, kjerkoli so ga uprizorili. Leon Dragutinovič.

litiko v občini, misli, ki se sicer podajajo same vsakomur, kdor le količkaj pozna naš položaj.

Položaj naš je tak: Trst je za nas, za naš slovenski narod kakor je v sedanjih razmerah izločen nam sovražni italijanski večini, odprta rana. V Trst priteka slovenski narod iz vseh delov naše slovenske domovine, toda namesto da bi bil ves ta pritok v prosep slovenskemu narodu, se ga ne samo izgubi velik del, temveč se celo pretvarja v strup, ki razjeda naše narodno telo. Tisoči, desetisoči, stotisoči Slovencev so prišli v Trst, slovenskih starišev sinovi slovenskega rodu, a vsi ti tisoči so za nas izgubljeni, da, pretvorili so se celo v najhujše sovražnike našega naroda. Dokler ostane stvar taka, je Trst za nas odprta rana.

Trst se razvija jako hitro. Predno pride dobrih deset let, bo menda imel Trst več prebivalstva kakor polovica Kranjske. Gotovo napreduje Trst tako hitro tudi zato, ker je blizu okrajne državne meje. Povdariti pa je treba, da raste le mesto tako hitro, da pa ni tako v najbližjem mestnem ozadju, kajti tu, kakor n. pr. na Krasu, se je število prebivalstva celo zmanjšalo, dasiravno pritok v mesto iz teh krajev ni poseben velik. Prirastek je zaostal tudi drugje na naši narodni periferiji, tam, na najvažnejših točkah razvoja tudi ni tak, kakor bi bil potreben za naš splošni narodni razvoj.

Če od bližje pogledamo našo občinsko upravo, vidimo takoj, zakaj se Slovenci v Trstu ne množimo tako, kakor bi bilo pričakovati glede na prebitek rojstev in pritoj. Naši nasprotniki delujejo v mestu proti nam s šolo. Vsled tega pa se njihovo nam nasprotno delovanje razteza tudi na okolico. Okolica se pretvarja v mesto, zidajo se v okolici mestne hiše, naseljuje se tu ljudstvo z mestnimi navadami in razvadami, in tudi to deluje proti nam v protinacionalnem smislu.

Dodati pa je treba danes k tej karakterizaciji položaja še sledeče: Slovenci imamo v Trstu svojo gospodarsko in politično organizacijo. Posl. dr. Rybač je povdarjal, koliko lahko dosežemo, da se nam ni treba bati ničesar, če to organizacijo razpredemo še bolj, če složni in združeni gremo v boj za narodni obstoj. Res je to, toda priznati je treba, da je poleg te narodne organizacije, ki obstoji v tem, da se sami prostovoljno združujemo v društva, še nekaj, kar nas tudi mora zanimati, in to so naše javne korporacije: občina, občinska uprava, mestni zastop.

Res je, da nas naši nasprotniki ne zbršijo s pozorišča, dokler ostanemo na polju zakona, dokler se vzdrži naša organizacija, dokler bomo sami hoteli živeti, toda ravno tako res pa je tudi, da ne bomo nikdar dosegli visokega razvoja, če ne pridemo do moči tudi v javnih korporacijah, dokler ne pridemo do politične veljave v mestnem zastopu.

Le narod, ki ima za seboj javne zastope, ima zavarovano svoje življenje, je polnoveden član v skupu drugih narodov, ima zasigurano bodočnost!

Kdor pobira davke, kdor uporablja ž njimi, nima le moči, ni le poskrbljen za želo, temveč je tudi preskrbljen za kulturo. Zastonj je, če povsod razpredamo svojo organizacijo, ustanjavljamo podružnice, banke, če pa ne pridemo tjakaj, kjer je politična moč, kajti ta šele odpre vrata pravi kulturi. Šele tedaj če dosežemo to, bomo pokazali, kaj zmore slovenski narod.

Dokler so nam pa te korporacije sovražne, dokler se moramo bojevati z vlado, občino, mestno upravo, bomo trpeli, se ne bomo mogli razvijati tako, kakor si želimo. Zato se moramo čim najživejši zanimati za naš mestni zastop.

Okolica ima v mestnem zastopu svoje zastopnike, ki pa so poklicani pred vsem skrbeti za narodne in gospodarske koristi okolice. — Mestnim Slovincem je torej živo treba delovati nato, da si pribore tudi svoje mestne zastopnike v mestnem zastopu!

Mestna uprava je zelo obširna. Nad 20 milijonov gre iz občinske blagajne za razne občinske potrebe in velik del teh milijonov nanosimo mi v mestno blagajno. Revizija ljudskega štetja je dokazala, koliko nas je Slovencev v Trstu, in iz teh števil se da sklepati, koliko našega denarja priteka v občinsko blagajno in poteka iz nje za občinske potrebe.

In če upoštevamo to, potem moramo priti do vzpoznanja, kolikega pomena je za nas ne samo poglobitev naše organizacije na vse strani, temveč tudi da si napravimo pravo sliko o naši mestni upravi.

Nekateri mestni zastopniki, četudi le okoličanski, večkrat zahajajo med mestno slovensko prebivalstvo ter je poučujejo o mestnih stvareh, tudi „Edinost“ večkrat prinaša poročila o mestnih vprašanjih, potreba pa je še veliko večjega zanimanja za podrobnosti, tudi če niso strogo narodnega pomena. Koliko je tu vprašanj, o katerih bi bilo treba govoriti: bolniška oskrba, javno preskrbovanje, policija, gasilstvo itd. itd. ter druge panoge občinske uprave.

Naša vodilna misel pri vsem tem naj bi bila: Mi mestni Slovenci se moramo živo zanimati za vse, kar je v stiku z mestno upravo, prizadevati se, da se čim največ pomnoži naše zastopstvo v mestnem za-

Politično društvo „Edinost“

vabi na

redni občni zbor

ki se bo vršil

v nedeljo, dne 12. novembra 1911

ob 10. uri predpoludne

v veliki dvorani „Nar. doma“ v Trstu

DNEVNI RED:

1. Nagovor predsednika.
2. Poročilo tajnika.
3. Poročilo blagajnika.
4. Volitev novega odbora.
5. Volitev pregledovalcev računov.
6. Slučajnosti.

K obilni udeležbi uljudno vabi

ODBOR.

stopu, da ne nastopamo le kot čisto narodna stranka, temveč kot stranka, ki hoče reformirati občinsko upravo v takem smislu, da bodo vsi člani občine, ki so deležni mestnih bremen, deležni tudi pravic; zanimati se moramo za vsa polja občinske uprave.

Razmere v občini so ostale take, kakor so bile prej in ostanejo tudi še dolgo časa enake.

Narodni boj se je le še poostрил, in naši narodni nasprotniki nas skušajo na vseh poljih pritisniti ob tla. Zlasti velja to na šolskem polju. Ustanovitvi hočejo sicer šolo na Gropadi, toda tudi to je le pesek v oči. Ostali so isti, kakor so bili, pričakovati je edino-le še hujšega. In lahko jim je to, ker se množe tudi sredstva, ki jih tem intenzivnejše lahko uporabljajo v boju proti nam Slovincem.

Mi pa se le živo zanimajmo za vse občinske zadeve, a pred vsem ostanimo složni. — Oklenimo se svoje organizacije, pripeljimo vanjo vsakogar, ki je zmožen za delo, kdor hoče delati, naj le sil v ospredje, dela je za vse dovolj! (Živahno odobranje!)

K besedi se je oglasil nato izmed zborovalcev g. Križmančič, ki je povdarjal, da se tržaškim Slovincem ni treba nikomur metati pod noge, najmanj pa tržaškemu županu, ki je prisegel, da bo vodil občinsko upravo pravično za vse tržaško prebivalstvo, česar pa v resnici ne dela. Regnoli, protežiranci tržaške občine, odjedajo kruh domačinom, za nje je Trst Amerika, prihajajo v Trst, namesto da bi šli v Tripolis. Krepro je treba zastaviti z delom, pa bo že šlo, in tudi mestno občino bomo naučili pravice, če ne z lepa, pa z grda!

Nato je predsednik g. dr. Wilfan z zahvalo zborovalcem na lepi udeležbi zaključil zborovanje.

Hrvatski sabor — razpuščen!

Iz Zagreba dne 7. XI: Danes se je izvršilo slavnostno razpuščenje hrvatskega sabora. Tudi jaz sem se podal v gornje mesto, da se udeležim „slavnosti“. Obstal sem.... Pred mojimi očmi so se vrstile sijajne, blesteče... redarske čelade in orožniški klobuki. Slavnostno je frtelato perje na orožniških klobukih, veselo in ponosno so se vpenjali konji redarjev...

Trg pred zbornico je izgledal kakor morišče, obkoljeno od orožne sile. „Tako nekako izgleda v Tripolisu!“ — „To je — hrvatska ustava!“ Take pripombe so delali prisotni.

Godba častne stotnije je zaigrala „kraljevsko“. Ban-komisar pl. Tomašič je stopal z oddelnimi predstojniki v zbornico, da prečita kraljevi reskript in da razpusti sabor...

Danes, čim bo sabor razpuščen, bodo poslanci dr. Lorković, Srdjan Budisavljevič in Stjepan Radić — aretirani! Tako je neki novodošli gospod približil množici. In čudno: množica je molčala. Ta vest ni delovala kakor kaka novost... saj tega so že vsi pričakovali.

Jaz sem vskliknil: „Ustava na Hrvatskem“, na kar me je neki mimoidoči gospod, ki se mu je na licu čitalo — redarstvo, pomeril od nog do glave. Ostal je nekoliko in me gledal — in odšel je dalje.

Sabor je bil razpuščen brez incidentov. Na vesti o aretaciji dra Lorkovića in drugih je toliko resnice, da je detektiv iskal tega poslanca po razpuščenju sabora i na stanovanju, ali ga ni našel. Govori se, da je imel detektiv nalog prijeti dra Lorkovića.

Domače vesti.

Pogreb predvčeršnjem umrlega Ernesta Hvastja se vrši danes popoldne ob 2. uri od bolnišnice pri Sv. Mar. Magdaleni naravnost na pokopališče. Toliko v obvestilo!

Italijani iz Krkavc. Predvčeršnjim se je vršila pred tukajšnjo dež. sodnijo kazenska razprava proti nekim kmetom iz Novevasi na Piranščini. Obtoženci so govorili slovenski in zato se je tudi obravnava vršila v slovenskem jeziku. Predmet kazenskega procesa je bil neki navaden pretep v gostilni. Za širšo javnost nima stvar sama

PODLISTEK.

„PTIČAR“.

Opereta v 3 dejanjih. Spisala Held in West. — Vglasbil Karl Zeller.

K nocojšnji premijeri v slovenskem gledališču.

„Ptičar“ je še iz one zlate operetne epohe, v kateri je dunajska opereta zaslovela po vsem svetu. In še danes, ko je že davno mrtev slavn trifold, kakor so ga Dunajčani imenovali, še danes se z velikim spoštovanjem spominjajo v muzikalnem svetu imen Millöckerja, Supeja, Straussa. K tem se je pridružil Carl Zeller; bil je poslednji iz one velike epohe, katere dedščino sta prevzela Lehar in Oskar Straus.

Toda izza njega je šlo z dunajsko opereto navzdol in se je šele v zadnjem času zopet povzdignila. Poslednja dela imenovanih komponistov niso prinesla tega pričakovanega uspeha in vse kaže, da se bo zopet moralo črpati iz neusahljivih virov slavnega trifolija.

„Ptičar“ je že preveden v vse jezike; povsod je imel velikanski uspeh že zaradi svojega izbornega libreta in prekrasne melodične glasbe. Melodije so izprepletene v nacionalni tirolski „jodler“ s sentimentalnim in veselim valčkom.

Vsebinske igre je ta-le: Vsako leto obiskuje tirolski ptičar Adam s svojimi tovariši neko vas; tu si je že našel svoje dekle v osebi Kriste poštarice, toda dekle ga noče

nikakega pomena. Vendar se je na omenjeni razpravi dogodilo nekaj, kar je zelo značilno za kvaliteto gotove vrste istrskega italijanstva.

Kakor že rečeno, so bili obtoženci iz Novevasi, dočim so bili zaslišani kakor priče trije kmetje iz Krkavcev, onega znane lahonskega gnezda na Pomjanščini. Prvi je bil zaslišan občinski redar iz Krkavcev Anton Pribar, ki je izjavil, da bo govoril — italijanski, ker da govori „mejo per taljan“. Vendar se je udal nagovarjanju predsednika sodnega dvora ter govoril slovenski, ker bi se bilo sicer moralo klicati tolmača.

Tudi druga priča, občinski redar Reja, je izjavil, da bo govoril „per taljan“.

Tretja priča je bil kmet Tomasini. Ta sicer nima nikake občinske sarže, a si je kljub temu mislil, da mora biti „trd, neizprosni, mož jeklen“, — tam, kjer mu treba braniti pravice — krkovskega „italijanstva“. Zato se mož nikakor ni hotel udati, temveč je govoril — italijanski. A kako je govoril! „Nel noštro paježo“, „el ga kaška“, z eno besedo rečeno: tako, da se je vse v dvorani glasno smejala in da so se sodniki z državnim pravnikom vred držali za trebuh!

Italijanščina, ki jo je mož govoril, je bila taka, da je sodniki začetkoma sploh niso razumeli, ker je bila konstrukcija stavkov čisto slovenska in je branitelj obtožencev dr. Rybač napravil ironično opazko: Ta italijanščina je taka, da jo more razumeti le oni, ki zna — slovenski!

Ko je prišlo do konfrontacije med pričo in obtoženci in so ti oporekali njegovim trditvam, ter stvar seveda v slovenskem jeziku drugače opisovali, je mož karnaenkrat padel iz svoje uloge, pozabil, da mora govoriti le italijanski, ter upadel v besedo: Ne, ni res... ni bilo tako... pač pa je bilo tako in tako! — Tako je mož dokazal, da zna pač slovenski, ne pa italijanski. To so oni slavni „Italijani“, iz katerih obstoji italijanstvo Krkavc, kakor vse Pomjanščine sploh.

Cercle franco-illyrien naznanja, da se prične jutri v petek s poučevanjem. Francoski tečaj bo vodil g. Felix de Goyon, učitelj, ki obeta mnogo uspehov in od katerega je pričakovati, da bo vodil francosko šolo v popolno zadovoljstvo vseh učencev. Poučevalo se bo zvečer v dveh kurzijah. Prvi bo namenjen začetnikom, drugi pa bo posvečen več konverzaciji. Vsak član lahko obiskuje poljubno enega ali oboje kurza. Kdor hoče obiskovati te kurze, mora biti član krožka. Članarina znaša 1 K na mesec. Poučevanje je brezplačno. Tudi drugih prispevkov ni. Tečaj se odpre v petek zvečer ob 7. in pol v CM šoli na Acquedotto. Želeti je, da bi se jutrajšnjega večera udeležili tudi stari člani krožka.

Stavbeni odbor za novo C. M. šolsko poslopje pri Sv. Jakobu ima v petek, dne 10. t. m. sejo ob 7. uri zvečer v pisarni g. dr. Abrama. Potrebna je polnoštevilna udeležba.

Šolski zdravniki na okoliških šolah so ponekod že začeli svoje delovanje, a menimo, da bo to delovanje zelo ovirano, ako ostane pri tem, kakor se je to začelo. Učitelji I. razredov so namreč poslali starišem celo polo vprašanj o razvitku in zdravju otrok — v laščini. Preprost Slovenec, ki le za silo umeje laščino, nikakor ne more umeti teh vprašanj in seveda potem tudi ne odgovoriti. Zato svetujemo šolski oblasti, da pošlje starišem slovenska vprašanja, sicer dobi zdravnik take pole nazaj, kakor sem jo poslal jaz, namreč — prazne.

Slovenski oče. Komorni večer kvarteta Ševčik. — Ukljub temu, da je Trst veliko mesto, se vendar pri nas občutno pogršča prave, umetniško vrhunške glasbe, kakor se jo običajno nudi v drugih, celo manjših mestih, na rednih komornih večerih. Tržačani se zadovoljujejo z glasbenimi vžitki, kakršne jim nudijo različne godbe v raznih restavracijskih in kavarniških lokalih. Nikakor se pa Tržačanom ne more odrekati smisla za umetniško glasbo in je c. Češka Beseda in Slovenska Čitalnica nedvomno zelo vstregla občinstvu, da je pridobila gornji kvartet v gostovanje, na katerem pridejo vsi ljubitelji popolne in klasične glasbene umetnosti na svoj račun in to še tem bolj, ako jim podajo tako glasbo umetniki, kakor so člani gornjega kvarteta, ki je po sodbi kritike enakovrstnega slavnemu češkemu kvartetu, čegar primarij je Hofman. Kvartet, ki je, kakor smo že zadnjič poročali, nastopal že v vseh največjih evropskih mestih in pred najvišjimi osebami, nastopi tudi pri nas z najizbranejšim vsprejemom, s pravimi biseri najvišje umetniške glasbe, kakor A. Dvořakovim F dur kvartetom, B. Smetane E moll kvartetom „Iz mojega življenja in A. Glazunovim A moll kvartetom. — O teh točkah podamo prihodnjič v informacijo c. občinstva kratek popis. — Cene: Lože I.—II. K 20.—, III.—IV K 15. Sedeži v pritličju I.—V. K 4.—, VI.—X. K 3.—, XI.—XV. K 2.— Sedeži na galeriji K 1-50. Stojišča v pritličju K 1.— (za dijake 70 vin). Stojišča na galeriji 60 vinarjev. — Predprodaja sedežev pri vratarju v „Narodnem domu“.

Martinova gos! Pišejo nam iz Notranjskega: Ponosna „Martinova gos“, ki bo „kraljevala“ na sobotnem Sokolskem družabnem večeru, in bo gotovo v „čast“ vsem Martinom, se odpelje jutri zjutraj z

dunajskim brzovlakom proti Trstu. Je belopepinaste barve, visoko-ponosne glave, zelo rejena in nadvse ljubezna in krotka, zato jo bo na kolodvoru v Trstu lahko spoznati od ostalih sopotnikov. Da bi jo (seveda radi njene majestetične lepote) v Trstu ne nadlegovali sitni „detektivi“, je opremljena s predpisano legitimacijo. Tukaj jo marsikateri zaviha, ker ne more žnjo na sokolski Martinov večer v Trst. Vsem pač, žalibog, ni dano uživati take redke, pristrčne zabave!

Tržaška mala kronika.

Ljubavna drama. Anton Gjurko, star 34 let, uradnik pri trgovini z vinom in špinitom Cesarja Zanutti v ulici Farneto, stanujoč v ulici Pavla Diakona št. 6, je varuh 17-letne Violete Rigotti iz Kolonje št. 13. Zdi se, da je med obema obstajalo ljubavno razmerje in da je bila soproga Gjurkova radi tega zelo ljubosumna. Sinoči ob 9. uri sta prišla Gjurko in Rigotti v gostilno „Alla Capuzzeri“ v ulici Sv. Cilina, se podala v sobo, ki sta jo naročila. Ob 11. uri so čuli natakari iz sobe dva strela. Ko so udrili v sobo, so videli, da sta krvavela z obraza Gjurko in Violeta. Gjurko je namreč sprožil kroglo iz revolverja najprej v desno senco svoji varovanki, nato pa v levo senco tudi sebi. Pozvali so zdravniško postajo, ki je dala oba ranjena prepeljati v mestno bolnišnico. Rigotti je le malo ranjena, Gjurko pa precej nevarno, ker mu je krogla prodrla v glavo. Ob 11:30 je došla v bolnišnico komisija, ki je proglasila Gjurka aretiranim. Rigotti je izjavila, da ni imela nikakega ljubavnega razmerja z Gjurkom in da ne ve, zakaj je on izvršil omenjeni čin.

Tatvina. 21-letni kovač Fran Šušnik iz Radovljice, stanujoč — nikjer, je bil v službi pri Maksu Friedrichu, gospodarju gugalnice na fondu ulice Madonnina. Predvčerajšnjem je Friedrichu na enkrat zmanjkalo več reči, med drugim trije pari hlač, suknja, svilen dežnik in kletka z dvema papigama. Včeraj pa, ko se je sprehajal po Korzu, je srečal Šušnika, ki se je lepo sprehajal z njegovim svilenim dežnikom. Friedrich, prepričan da je tat mogel biti le Šušnik, je poklical redarja in ga je dal aretirati.

Tripolitanski Turki v Trstu. Včeraj je priplul v Trst parnik „Zrinyi“ paroplovne družbe „Adria“. S parnikom je prišlo 163 pasažirjev iz Tripolisa, ki so se vkrcali v Neapolju dne 31. oktobra. Pasažirji, med katerimi je mnogo otrok in žensk, so turški podaniki, ki so bili izgnani iz Tripolisa. Med došleci je tudi kakih dvajset mladeničev od 14 do 18 let, učenci nekega vojaškega zavoda v Tripolisu. Zastopnik tukajšnjega turškega konzulata se je podal na ladjo, da ukrene potrebno, da morejo izgnanci nadaljevati svojo pot v Carigrad.

Koledar in vreme. — Danes: Božidar muč. — Jutri: Andrej Avel. sp. Temperatura včeraj ob 2. uri popoldne + 15° Cels. — Vreme včeraj: oblačno.

Vremenska napoved za Primorsko: Semtertja jasno. Hladno. Severni vetrovi.

Loterijske številke, izrečane dne 8. novembra 1911:

Praga	9	61	1	31	54
Lvov	10	90	80	75	11

Društvene vesti.

Podružnica sv. Cirila in Metoda pri Sv. M. Magdaleni Zgornji in Spodnji priredi koncertno veselico s petjem, igro in godbo, dne 26. novembra t. l. Na veselici sodelujejo pevsko društvo „Slava“ in mladi domači diletanti ter domača godba. Veselica se bo vršila v dvorani gosp. A. Čiača pri Sv. M. M. Spodnji.

St. Jakobška Čitalnica vabi gg. pevke in pevce k vaji, ki se vrši danes, četrtek ob 8. in pol uri zvečer. Agitirajte, da nihče ne izostane.

Glasbena šola St. Jakobške Čitalnice

Prekasno prihajajo večkrat gospodinjke do spoznanja, da je umivanje perila z majhno mila le navidezno cenejše, kajti predčasna izraba tkanine, bledenje, pokosmatenje volnevega blaga, to so sadovi take štedljivosti Milo Sunlight opere hitro in čisto, ne da bi škodovalo tkanini. Zato je to milo priljubljeno pri milijonih gospodinj vseh dežel na svetu.

Sunlight

Za volneno in flanelno blago
ni finejšega in čistejšega pralnega sredstva nego **milu SUNLIGHT**
Skrčenje in zgoščenje volne je izključeno po milu **SUNLIGHT**
Generalno zastopstvo:
Albert Tedeschi
Corso 2, III. nadst., TRST

Čevljarska zadruga v Mirnu pri Gorici. Prodajalna čevljev v Trstu, ul. Barriera vecchia 38.

Ima vedno v svoji zalogi bogato izbero vsakovrstnih čevljev lastnega izdelka za vsaki stan. Toplo se priporoča posebno Slovincem v mestu in okolici, da se pridno poslužujejo domačih izdelkov naše zadruge.

SPREJEMAJO SE TUDI POPRAVE.

Narodna posojilnica in hranilnica v Trstu

ulica Caserma št. 17, pritličje.

VLOGE na knjižice, vločne liste in tekoči račun obrestuje od dne vloge do dne dviga po dogovoru s polnimi **4¹/₂ - 4³/₄ - 5%**

Preskrbuje vrednostne papirje in srečke na obroke po najugodnejših pogojih.

Izplačuje drugje zastavljene vrednostne papirje.

Da ja posojila na vrednostne papirje, srečke in vrednote manjšega obsega itd.

ESKONTIRA menice, fakture in račune.

Posreduje življensko in starostno zavarovanje in zavarovanje p. oti ognju, vlioma itd. itd.

PRESKRBUJE VADIJA, KAVCIJE IN ČEKE. MENJAVA VALUTE.

Izdaja štedne listke za delavstvo.

UMETNI ZOBJE

Plombiranje zobov

Izdiranje zobov brez vsake bolečine

Dr. J. Čermák V. Tuscher

zobozdravnik konces. zobni tehnik

... TRST ...

ulica della Caserma št. 13, II. n.

Odlikovana pekarna in slaščičarna VINKO SKERK - TRST

Trikrat na dan svež kruh.
Prodaja vsakovrstnih biškotov, posebno za čaj in bombonov. Sprejema naročila vsakovrstnih tort, kroat in vse predmete za peči. Najfinejša moka iz najboljših mlinov po najnižji ceni. Fina inozemna vina in likeri v steklenicah. Brezplačna postrežba na dom.
Kruh in slaščice se izdeluje igleniškim električkim strojem

Via Acquedotto št. 15.

Dr. Josip Mandić

— je otvoril —

: PISARNO :
kazenskega zagovornika

U TRSTU
ulica Zonta šte. 9

I. nadstropje.

: TELEFON ŠTEV. 1766. :

Zajamčeno solidno POHIŠTVO

G. KERBLER, Via Molino a vento 7.

Zamenjuje novo pohištvo za rabljeno, kupuje rabljeno pohištvo in tapetarije. Naročbe po dopisnici. Najzmernejše cene.

Ker se v nekaterih javnih lokalih razpečuje navadno črno pivo z prostim označenjem „pivo dvojnega kvasa“, zato se cenj. občinstvo opozarja, da je pristno edino tisto pivo dvojnega kvasa, katero nosi varstveno znamko

ST. STEFAN

Velike nove prodajalnice pohištva in tapetarij

:: Paolo Gastwirth ::

TRST, ul. Stadlon št. 6 - Telefon 22-85 (hiša gledališča Fenice)

Dva oddelka: Fino pohištvo — Navadno pohištvo. Cene zmerno.

Bogata izbira izbira popolnih sob od 300 do 4000 kron. Jedilne sobe. Sprejemne in kadilne dvorane v najnovejšem slogu. — SPECIJALITETA: Železno in medeno pohištvo

Bogata izbira vsakovrstnih stolic. — Popolne opreme in posamezni deli.

Prva primorska tvornica za lesne izdelke z vodno silo

tvrdke A. KRIZNIČ :: ob kolodvoru Podmelec

SPREJEMA V IZVRŠITEV:

vse v stavbeno mizarsko stroko spadajoče izdelke za HIŠE, VILE, ŠOLE, BOLNIŠNICE, CERKVE, JAVNA POSLOPIJA itd. kakor: OKNA, VRATA, PODOVE, PORTALE; popolne opreme LJUDSKIH ŠOL, ŠOLSKÉ KLOPI po Rettig-ovem patentu itd.

Proračuni in načrti brezplačno. — Zahtevajte vzorce in cene.

Parketna tvornica opremljena z najnov. stroji nudi parketne deske iz hrast. in bukovega lesa. Postrežba takojšnja za vsako množico!

Strugarski oddelk nudi vse v strugarsko stroko spadajoče izdelke. — JAMSTVO!

Vsa dela so solidno in strokovnjaško izvedena. — Obisk strokovnjaka

interesentom brezplačen.

prične danes svoj redni pouk. Vabimo zato vse vpisane učence in one, ki se žele še vpisati, naj pridejo danes, četrtek ob 7. in pol uri zvečer v Čitalnico (Campo S. Giacomo št. 5, II. nad.

Telovadno društvo „Sokol“ v Trstu. Odborova seja se bo vršila danes v četrtek ob 7. uri tričetrt zvečer v društvenih prostorih s sledečim dnevnim redom: 1. Poročilo odbora in načelnika; 2. Slučajnosti.

Ker se bo vršila ob 8. in četrt gledališka predstava, se prosijo vsi bratje odborniki, da pridejo točno.

„Tržaško podporno in bralno društvo“ vabi gg. odbornike in njih namestnike k odborovi seji jutri v petek ob 8. uri zvečer v ul. Caserma št. 16.

Zavod sv. Nikolaja bo tudi letos prirejal poučne tečaje, kakor so bili lansko leto. Dekleta se bodo poučevala v vseh potrebnih strokah, zlasti pa v gospodinjstvu, računstvu, pisanju in v jezikih. Vabimo vse slovenske služkinje, ki jim dopušča čas, da se udeležujejo teh tečajev. Prva ura bo jutri v petek od 4. do 5. ure popoldne v ulici Farneto št. 18, II. nad.

Nar. del. organizacija.

Izobraževalni odsek N. D. O. naznanja vsem odbornikom, da je danes ob 8. uri zvečer seja.

Dramatični odsek NDO priredi v nedeljo, dne 12. t. m. v Sv. Križu v dvorani g. Jakoba Magana, rodbinsko dramo „Sin“. — Vstopnina 50 stot., sedeži I. vrste 40 stot. in II. vrste 30 stot.

Ker ljudstvo na deželi nima vedno prilike prisostvovati gledališkim igram, je upati, da bo ta predstava dobrodošla Križanom.

Skupina NDO „Mestna Plinarna“ ima v petek dne 10. t. m. ob 6. in pol zvečer občni zbor v prostorih NDO pri sv. Jakobu.

Člani so naprošeni, da se vdeležijo polnoštevno in da prineso s seboj članske knjižice.

Naše gledališče.

Drevi, točno ob 8. in četrt prične predstava Zellerjeve operete

„PTIČAR“.

Kratko vsebino libreta podajemo na drugem mestu. Tu naj pripomnimo, da se ni ta melodiozna in krasna opereta že dolgo vrsto let vpriporila tu v Trstu, tako da se lahko govori, da vpripori naše gledališče sploh za Trst zanimivo premijero. Da bo godbenim zahtevam popolnoma zadosteno, jamči že dejstvo, da sodeluje polnoštevna kapela 97. pešpolka.

Med prvim in drugim dejanjem bo pavza 15 minut.

Danes so vstopnice na razpolago v veži „Narodnega doma“ pri vratarici od 7—11 ure jutraj in od 1—6 ure popol., zvečer od 7. ure naprej pa pri gledališki blagajni.

TRŽAŠKA GLEDALIŠČA.

VERDI. — Danes zvečer „Gospodična Josette moja žena“.

PALACE HOTEL EXCELSIOR. Danes koncert od 5. do polnoči.

Književnost in umetnost.

Koncert „Prvega beligradskega pevskega društva“ v nedeljo, 5. novembra. Leta 1853. ustanovljeno „Prvo beligradsko pevsko društvo“ je tekom svojega umetniškega delovanja zmagovito poneslo jugoslovansko, osobito srbsko narodno in umetno pesem preko mej svoje ožje domovine tja do Carigrada, Petrograda, Berlina itd.

Na povabilo tukajšnje srbske občine je obiskalo slavno društvo s svojim zborom tudi naše mesto in priredilo v „Narodnem domu“ koncert.

Bogati in kaj različno sestavljeni program je izvajal mešani zbor (45 pevk in pevcev) pod vodstvom častnega pevovodje skladatelja Stevo Mokranjca in društvenega pevovodje M. Milojevića. Zbor razpolaga z izvrstno šolanimi glasovi, posebno v altih in basih. Le tenor je razmeroma malo prešibek. Pripominjamo pa, da je sicer zbor veliko številnejši.

Program bi se lahko razdelil nekako na tri dele; a) narodna pesem, b) psalm in c) umetni zbori.

Biser koncerta so bile pač po Mokranjcu mojstrsko prirejene narodne srbske pesmi z Ohrida (X. rukovet), pesmi iz Stare Srbije in Makedonije (V. rukovet) ter primorski naprevi. S tako krasno prirejenimi venčki narodnih pesmi se more ponasati malokatera glasbena literatura. Skladatelj Mokranjac je tu povil celo vrsto priprostil narodnih pesmic v dovršeno harmonično celoto ter jim podal tudi umetniško-moderno obliko. Vsled tega so postali ti „rukoveti“ skupna last vseh slovanskih pevskih društev in občinstvo jih sprejema vselej z najglasnejšo pohvalo. Pri nas je prva izvajala nekaj teh „rukovetov“ ljubljanska „Glasbena Matica“, katera jih je tudi nekaj izdala.

Mej primorskimi naprevi posebno lepo učinkuje splošno znana istrska popevka „Popihni je tihi vetar“ s krasno izpeljanim refrenom.

Pevski zbor je proizvajal te narodne pesmi pod osebnim vodstvom skladateljevim z neko posebno ljubeznijo in ponosom. Lahko rečemo, da skoro nedosežno. Pa kako tudi ne! Vodil jih je skladatelj sam, vsi pa so hčere in sinovi naroda, iz katerega so izšle te pesmi. Koliko trpke bolesti, prestanega suženjstva in obupa je v njih! Le tu pa tam kak vesel vsklik in up v boljšo prihodnost. Pravo zrcalo trpeče duše roba — Slovana.

Ljubezen bratskega naroda do nas Slovencev je gotovo uvrstila tudi dve naši po M. Hubadu prirejeni narodni pesmi in to: „Bom šel na planince“ in „Potrkan ples“. Tempo pri prvi je bil vsekakor malo prepočasen; tem bolj pa je ugajal „Potrkan ples“ ne le po izvrstnem izvajanju, ampak tudi po svoji jako prikupni obliki.

Nekaj posebnega za nas je bila uvrstitev psalma „Sej den jagože sotvori Gospod“ mej koncertni vspev. Mešani zbor — delo ruskega skladatelja Borijanskoga — vzvišeno učinkuje na poslušalca. Vendar bi bilo prav, ako bi se tudi v naše koncertne vspeve tu pa tam uvrstilo kako podobno delo. Vspeh ne izostane, a zahteve na zbor ne prevelike.

Izmed treh krajših lirčnih zborov: Božinski: „Pod onom jelom“, Milojević: „Dugo se polje zeleni“ in Binički: „Čini ne čini“ je posebno ugajala slednja. Je pa tudi jako ljubko in originalno zasnovano delo.

Vilharjeva balada „Matija Gubec“ za mešani zbor, sopran, bariton in bas-solo, je bilo največje na koncertu izvajano delo.

Zalostna vsebina, kronanje „kmečkoga kralja“ M. Gubca z razbeljeno železno krono na trgu pred cerkvijo sv. Marka v Zagrebu, je snov za eno najboljših Vilharjevih del. Delo jako obširno, stavlja na zbor velike zahteve. Zbor je pa bil tej nalogi, pod vodstvom g. Milojevića, tudi kos in jo dovršeno izpeljal. Posebno lepo je bil izvajen motiv mrtvaškega zvončka. Tudi vsi trije solisti so kaj častno in s čutom izvršili dano nalogo. Solospev M. Gubca bi pa sicer še boljše uspel v baritonu (za katerega je tudi pisan) nego pa v tenorju.

Tenorist g. M. Milatović je v drugem delu koncerta zapel prav dovršeno dva solo-speva s spremljevanjem klavirja.

Koncert je uvela D. Jenkova ouvertura „Kosovo“, katero je z že priznano sigurnostjo izvajal vojaški orkester pešpolka št. 97. Potpuri pred drugim delom koncerta pa bi prav lahko odstopil svoje mesto kakemu resnejšemu in na ostali koncertni program primernejšemu delu.

Mali oglasi

Isče se čevlarski pomočnik, dobi tudi hrane. Ulica Giotto 9. 1974

Meblovana soba in mala sobica, tudi s hrano, se oddata v najem v Rojanu Tor S. Pietro št. 36, pritičje. 1973

Vdovec star 48 let se želi seznaniti z gospodino ali vdovo, steno 40—55 let. — Izučen je v vinorejskem in sadjarskem delu in je dobro izurjen tovarniški dealec. Poštene in resne ponudbe naj se pošljejo v zaprtih pismih pod „Vdovec“ na inzeratni oddelček Edinosti. 1971

Sprejem učenko ali učenca v trgovino mešanega blaga. Vekoslav Podlogar, Lokev pri Divači. 1921

Ugodna prilika za gospe, ki želijo imeti zelo dober Singerjev šivalni stroj s pritliklinami in triletnim jamstvom, stal je prej 120 K, prodaja se za 64. Najnovejši sistem tudi za vezenje kron 110. S. Caterina 7, dvorišče. 1969

Sedemnajstletna gospodična, lepe zunanosti, s trgovsko šolo, zna slovensko, nemško in italijansko, datilografijo, išče službo v trgovini. Prijazne ponudbe pod „Rosalia“ št. 1997. Naslov pove tudi inzeratni oddelček Edinosti. 1997

Dvonedstropna hiša je na prodaj v sredini me. ta Idrije na prometnem kraju. V nji se nahaja že nad 30 let gostinca. Pripravna je tudi za trgovino na debelo, ker ima prostorno klet. Cena kron 25.000. Naslov pove inzeratni oddelček Edinosti. 1961

Josip Trampuš Trst, ulica Industrija št. 3 (Sv. Jakob) priporoča svoje pekarijo. Večkrat na dan svež kruh. — Zaloga moke vsake vrste iz prvih mlinov. Vino in likerji v steklenicah. Sladstve in bliskoti.

Vicko Duplančič

Trst, Campo Belvedere št. 3
priporoča sl. občinstvu svojo

ново gostilno

Toči se novo prvovrstno splitsko vino, črno, opol in belo.

CENE ZMERNE. — CENE ZMERNE. — Na debelo posebne cene.

Vek. Petrovčič

čevlarski mojster
Trst, ul. Barr. vecchia 40.

Zaloga izdelanih domačih čevljev.
Sprejemajo se naročila po meri.

Tovarna zrcal P. REVEL

odlikovana na razstavi v Rimu leta 1911 z zlato kolajno in križcem velike nagrade, na mednarodni razstavi v Parizu z zlato kolajno in veliko nagrado

TELEFON 313, rim. II. TRST, ulica Giulia št. 41. TELEFON 313, rim. II.

Kristali, zrcala, stekla, brušenje, posrebovanje, smirkanje, pregibanje, dekoracije na kislini in smrek.

Reklamska ogledala. Vezanje z medjo in nikljem. — SPECIJALITETA: Posrebovanje zrcal, ki se ohranijo pred vlažnostjo. Kompletne garniture kristalov in ogledalov za prirejevanje novih trgovin.

Guerrino Marcon

Trst, via Belvedere št. 13.

Zaloga vsakovrstnega oglja in premoga.

Hans Schmidt

tehnični zobozdravnik

TELEFON TRST

št. 1085. ul. della Zonta št. 7. I.

Zaloga obuvala

in lastna delavnica

MATIJA PAHOR, Trst

ulica Arcata šte. 19

Velika izbira čevljev za moške, ženske in otroke. — Sprejema naročila po meri ter tudi popravlja :: po jako nizkih in zmernih cenah.

Hans Scheidler

zobotehnik

bivši: prvi zobotehnik Dr. Ferdinanda Tanzer

Sprejema od 9—1 in od 3—6. 575

Trst, Piazza C. Goldoni št. 5. II.

Nova trgovina gramofonov

Helvetia

Trst, ul. Barriera vecchia 19

najbogatejša zaloga v provinciji.

Švicarski aparati od K 50 naprej.

EDINA ZALOGA

slovenskih plošč vsake vrste.

CENE ZELO ZMERNE.

Skladišče žagovine (Segadure)

za ribanje posipanje po mokroti, snaženje javnih lokalov itd. ima edino AUGUST KOMPAR, Trst, ul. Fonderia št. 3. Prodaje se na drobno Postrežba na dom.

Podpisani priporoča slavnemu o činstvu svojo

pekarno in sladščiarno

Trst, ul. Sette Fontane 834 (vogal Donadoni)

Prodaja ves dan svež kruh vsake vrste in sladstve ZALOGA MOKE iz prvih mlinov. — Vsakovrstni prepečenol (Biscottini).

JOSIP VATOVEC.

: Postrežba :
tudi na dom.

Kine-Bioskop „Adria“

v Skednju

Žrtve alkoholizma

veliki pretresljiv drama.

Berite in čudite se!

600 komadov, med temi pozlačena ura za K 4-20.

Krasna, pozlačena, najfinejša ura Anker-Remont s pozlačenim številnikom; ista ima dobrodoše 36-urno kolesje, za kar se jamči 3 leta, 1 krasna ovrtna igla s Simili-brilantom. 1 pozlačen prstan s pon. kamnom za gospe ali gospe, 1 krasen collier iz okoli 150 (rijentalskih) perl, najmodernejši nakit za dame, 1 krasna garnitura gumbov za zapeljnice, ovrtnike in prsi, zajamčeno 3%. Double-zlata s patentiranim zatvorom, 6 platnenih robcev, 1 eleganten žepni črnilnik iz nikla, 1 krasno zrcalo, 1 komad dišečega toaletnega mila, 1 fr. vezana beležnica 72 angleških peres, 20 različnih komadov za korespondenco in še 396 drugih predmetov, ki so koristni in neobhodno potrebni. Vse skupaj z zlato uro vred, ki sama velja dvakrat toliko, stane samo K 4-20. Odpošilja po povzetju eksportna trdka

H. SPINGARN, Krakovo št. 240.

Kdor kupi 2 paketa dobi še zastoj zraven iep nož s dvema rezili Pri več nego 2 paketih, za vsak paket po 1 nožič. Za to kar ne ugaja, se vrne denar. Torej je izključen vsak riziko.

Prodajalnica manufakturnega blaga

Enrico de Franceschi

Trst, ulica delle Poste št. 10

(vogal ulice Valdirivo)

VELIKA IZBERA bombaževine, trliža, fušanja, volnene blaga, izdelanega moškega in ženskega perila in drobnarij :: po najzmernejših cenah. ::

Bogomil Pino

== urar in zlatar ==

Trst, ulica Vincenzo

Bellini št. 13

nasproti cerkve sv. Antona novega

Bogat izbor ur vsake vrste, kakor tudi uhanov, prstanov z dijamanti, ženske verigice, zlate in srebrne za moške, vse po konkurenčnih cenah.

R. Gasperini, Trst

Telefon šte. 1974. SPEDITER Via Economo št. 10

Prevozno podjetje

o. kr. avstrijskih drž. telegraf 2051

Sprejme razcarinjane kakoršnegasihodi blaga iz mitnic, dostavljanje na dom. POŠILJATVE, POTEQA KOVČEGOV. NAJDOGOVORNEJŠE CENE.

Zastopstvo trdke „CEMENT“

Tovarna cementa „PORTLAND“ v Spiljetu.

PRODAJA NA DROBNO. CENE BREZ KONKURENCE.